

IVADAS

8-asis "Acta historica universitatis Klaipedensis" tomas skirtas Klaipėdos ir Karaliaučiaus (Kaliningrado) kraštų problematikai XVI–XX a. Straipsnių rinkinyje aptariami istoriškai žiūrint įvairūs vieno regiono politinės, ekonominės, kultūrinės raidos aspektai. Sudarant rinkinį ir buvo siekiama atskleisti šio regiono reikšmę Vidurio ir Rytų Europai XVI–XIX a. bei atskiriomis problemomis nušviesti šio regiono XX a. raidos skirtumus, taip pat ir panašumus. Svarbią vietą šiame rinkinyje užima istoriografiniai darbai, orientuoti pirmiausia ne į pavienių temų tyrinėjimų išvardijimą, o siekiama išsiaiškinti, kokios aplinkybės ir politinio-kultūrinio gyvenimo tendencijos lėmė istorines koncepcijas.

Sudarant šį rinkinį, nebuvo orientuotasi į vientisą darbą, kadangi taip aiškiau matomas nevienodas atskirų klausimų ištyrimo lygis. Pavieniais klausimais, pavyzdžiui, Karaliaučiaus universiteto istorija, galima daryti tyrinėjamų darbų sintezę, o kalbant apie XX amžių, ypač jo antrąją pusę, dar reikia detalių kai kurių klausimų tyrinėjimų.

Sudarant šį rinkinį buvo siekiama įtraukti kiek galima daugiau užsienio autorių, norint parodyti šios problematikos tyrinėjimų geografiją, o kartu paskatinti užsienio kolegas domėtis šiais klausimais. Rinkinyje spausdinami straipsniai bent iš dalies atskleidžia Klaipėdos universiteto Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijos centro mokslinius ryšius. Čia spausdinami tekstai turi skirtingą istoriją. Dalis šių tekstų (prof. U. Arnold, Bonos universitetas; dr. S. Bamberger-Stemann, Šiaurės Vokietijos kultūros institutas; dr. S. Ekdahl, Prūsijos kultūrinio palikimo archyvas; dr. J. Hackmann, Baltijos akademija Liubeke) kaip pranešimai buvo skaityti KU VLP istorijos centro organizuotoje konferencijoje, skirtoje Karaliaučiaus universiteto istorijai, dalis tekstų (prof. A. Groth, Gdansko universitetas; dr. A. Nikžentaitis, dr. N. Strakauskaitė, KU VLP istorijos centras) buvo specialiai užsakyti šiam rinkiniui. Rinkinyje spausdinamas dr. A. Arbušauskaitės (Klaipėdos universitetas) tekstas atsirado pranešimo, skaityto KU VLP istorijos centre, pagrindu. Užsienio autorių straipsnius į lietuvių kalbą išvertė A. Nikžentaitis.

Priešingai negu ankstesniuose "Acta historica universitatis Klaipedensis" tomuose, šiame rinkinyje spausdinami ir pirmieji jaunųjų Klaipėdos istorikų darbai. Juose atsiskleidžia ir Klaipėdos universitete tyrinėjama problematika, ir naujų autorių atsiradimas leidžia tikėtis buvusių Rytprūsių regiono intensyvesnių tyrinėjimų ateityje.

Alvydas Nikžentaitis

Klaipėda, 1999 m. kovo 21 d.